

400 år f.Kr. Men taler vi da overhovedet om den samme sygdom, den sygdom, der i antikken var kendt som 'melankoleia'? Som læser står man tilbage med en del af netop den type spørgsmål.

Bogens store styrke – og svaghed – er begrænsningen til det humanistiske felt. Man får som læser mange interessante bud på den moderne lidelses årsager, karakter og symptomer, men faktisk savner man et modspil fra et biomedicinsk perspektiv, der opererer med lægevidenskabelige parametre og klassifikationssystemer og griber spørgsmålene an på en anden måde. Ikke fordi dette perspektiv rummer alle svarene, men fordi de to indgangsvinkler supplerer og bør medinddrage hinanden, så både den diagnostiske og den kulturelle viden udnyttes til en bedre forståelse af lidelsen i det moderne og vores måde at omgås den.

Rikke Louise Peters

Kultur møder

Jens Kraft: Kort Fortælling af de Vilde Folks fornemmeste Indretninger, Skikke og Meninger, til Oplysning af det menneskelige Oprindelse og Fremgang i Almindelighed (introduktion ved Ole Høiris). Intervention Press, 1998, 220 sider, kr. 158,-

Johann Schiltberger: Johann Schiltbergers rejseberetning. 31 år som slave hos osmannerne og mongolerne 1396-1427 (introduktion ved Ole Høiris). Intervention Press, 2005, 112 sider, kr. 126,-

I al for stor ubemærkedhed har forlaget Intervention Press (gen)udgivet en række klassiske kulturhistoriske tekster. Lad mig anbefale to. For det første den danske filosof og naturhistoriker Jens Kraft bog om de vilde, der udkom i 1760, og som tager en lang række af oplysningens og antropologiens temaer op, heriblandt menneskets afstamning, de indfødte folks status og plads i menneskeheden historie, forholdet mellem kultur og natur etc. For det andet den genuint spændende fortælling af Johann Schiltberger, der i 1420'erne nedskrev sin fortælling om 31 år som slave hos osmannerne og mongolerne, og som er en klassiker indenfor tidlig rejselitteratur samt for forholdet mellem kristendom og islam. Begge bøger er forsynet med en rigtig god introduktion ved Ole Høiris, der særligt i Jens Krafts bog er købet af bogen værd, hvis man interesserer sig for antropologiens idéhistorie og for oplysningens måde at stille spørgsmålet om mennesket på.

Mikkel Thorup

Tidlig kristendom

Jakob Engberg, Anders-Christian Jacobsen & Jörg Ulrich (red.): Til forsvar for kristendommen. Tidlige kristne apologeter. Anis, 2006, 380 sider, kr. 249,-

Forlaget Anis har siden 2005 igangsat en interessant skriftserie med titlen 'Antikken og Kristendommen'. Formålet med serien er efter eget udsagn,

at præsentere den antikke kristendom ”i dens historiske, filosofiske og religiøse kontekst”. Tredje bind i serien gør dette på forbilledlig vis. Her tages fat i den apologetiske tradition i den tidlige kristendom. Denne tradition – der kan identificeres til det 2. århundrede og begyndelse af det 3. – forholder sig til de mange anklager der fra forskellige hedenske positioner blev rettet mod en gryende og voksende kristendom. I denne epokale overgangssituation blev der debatteret, forsvaret og forsøgt retfærdiggjort med ild- og omhu.

Situationen var, at hedenske skribenter, såsom Kelsos fra Alexandria, på heftig vis stillede spørgsmål-stegn ved kristendommens intellektuelle alvor, seriøsitet og frem for alt originalitet. Kelsos anså fx ikke kristendommen for at være meget andet end en forvansket gengivelse af grundtanker i græsk filosofi. Dette førte til en række omfattende forsøg på fra kristendommens side at definere sin egen identitet og til udarbejdelsen af en række apologier – med Tertullians *Apogeticum* som en af de mest kendte. Alt dette og meget mere gøres der grundigt rede for i Jörg Ulrichs fine introduktion, hvorefter enkelte positioner som fx Justin Martyr, Tatian, Klemens af Alexandria og Tertullian behandles.

Bogen må siges at være virkelig vellykket. Alle tekster er velskrevne og bærer præg af grundig redigering. Efter denne lyngennemgang af kristendommens forskellige

forsvars- og etableringsforsøg er man godt oplyst om den forviklethed der præger antik og kristendom som intellektuelle størrelser.

Frank Beck Lassen

Medici-sladder

Ulla Britta Ramklint: Familien Medici. De smukke mennesker i Firenze. Det Schønbergske Forlag, 2006, 190 sider, kr. 249,-

Ulla Britta Ramklint er på fært af en rigtig god idé: Hvad om man skrev kultur- og idéhistorie ud fra et familieperspektiv? Op igennem Europas historie er det muligt at identificere en række prominente ’huse’, der alle har haft den ene eller den anden indflydelse på historiens gang. Dette må siges at være det metodiske og interessante startskud for Ramklints dårlige bog om Medici-familiens stilling og rolle i den italienske renaissance. Problemet er, at Ramklint på ingen måde formår at indløse det ikke helt nemme job, at sætte Medicierne i forbindelse med mere principielle emner. I stedet for at se på den enorme rolle de udfyldte i bankvæsnets udvikling, for politikens rolle og som mæcener for eksplosionen i kunst og kultur, sander beskrivelserne til i pikante og nyfigne historier om, hvem der var uvenner med hvem, hvorledes den ene mordhistorie afviger fra den anden og så videre. Tilbage står ideen. Den kan ingen tage fra Ramklint.

Frank Beck Lassen